

นางสาวสิริธร ศิวาลัย

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายผู้ประกอบการธุรกิจ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ISSB คือใคร ออกมาตรฐานอะไร และทำไม IOSCO ซึ่งเป็นองค์กร ก.ล.ต. นานาชาติ ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุนของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จึงประกาศให้การยอมรับ (endorse) มาตรฐานดังกล่าว เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2566¹

ผู้เขียนขอชวนมาทำความรู้จักกับกติกาใหม่ที่จะเป็นตัวเร่งเปลี่ยนโลกให้ยั่งยืนยิ่งขึ้น ซึ่งถูกพัฒนาเพื่อตอบโจทย์ผู้มีส่วนร่วมในตลาดทุนทั่วโลก เริ่มจากบริษัทที่จะมีมาตรฐานในการรายงานข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนที่สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ลงทุนและผู้ประกอบการธุรกิจตัวกลาง เช่น บริษัทหลักทรัพย์ (บล.) และบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) เป็นต้น ที่ต้องการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนของบริษัทที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือเพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์และตัดสินใจลงทุน ส่งเสริมบทบาทหน้าที่การจัดสรรเงินลงทุนเพื่อขับเคลื่อนประเทศสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสังคมคาร์บอนต่ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ISSB คือใคร ออกมาตรฐานอะไร และมีประโยชน์อย่างไร

‘ISSB’ หรือ International Sustainability Standards Board เป็นหน่วยงานภายใต้การดูแลของ International Financial Reporting Standards (IFRS) Foundation โดยเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2566 ได้ออกมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนของบริษัทจำนวน 2 ชุด ได้แก่ IFRS S1 และ IFRS S2 ซึ่งเป็นมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันในระดับสากล (global baseline) สอดคล้องกับกรอบคำแนะนำของคณะทำงานเพื่อพัฒนากรอบการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ (Task Force on Climate-related Financial Disclosures : TCFD) และมาตรฐานบัญชี International Accounting Standards Board (IASB) ถือเป็นมาตรฐานสำคัญที่ช่วยแก้ไขปัญหในปัจจุบันที่หน่วยงานระดับสากลต่างมีหลักการและแนวปฏิบัติด้านการวัดและเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนของบริษัทแตกต่างกัน โดยการวัดผลและการเปิดเผยข้อมูลยังคงไม่สะท้อนถึงผลกระทบจากโอกาสและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านความยั่งยืนต่อสถานะทางการเงินของบริษัท เปรียบเสมือนมีไม้บรรทัดหลายอันในการวัดและแสดงผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนของบริษัทที่ไม่สามารถเปรียบเทียบและเชื่อมโยงข้อมูลได้

ดังนั้น IFRS S1 และ IFRS S2 จึงยกระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนของบริษัทให้มีความครบถ้วนน่าเชื่อถือ จัดทำในรูปแบบภาษาบัญชีที่ผู้จัดทำรายงานทางการเงินคุ้นเคย ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้รายงานสามารถเปรียบเทียบข้อมูลด้านความยั่งยืนระหว่างบริษัททั้งในประเทศ ต่างประเทศ และต่างกลุ่มอุตสาหกรรมได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น ถือเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์และตัดสินใจลงทุน

¹ ที่มา [IOSCO endorses the ISSB's Sustainability-related Financial Disclosures Standards](#) เผยแพร่เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2566

IFRS S1 และ IFRS S2 แตกต่างกันอย่างไรร และผู้ประกอบการธุรกิจตัวกลางจะได้รับประโยชน์อะไรจากกติกาใหม่นี้

IFRS S1 กำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับบริษัทในการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน ซึ่งรวมถึงโอกาสและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน ที่เกิดจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG)

IFRS S2 กำหนดหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทด้านโอกาสและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (climate change) รวมถึงตัวชี้วัดตามกลุ่มอุตสาหกรรม (industry-based metrics) ที่บริษัทใช้ในการประเมินโอกาสและความเสี่ยงด้าน climate change เพื่อให้ผู้ใช้รายงานนำข้อมูลของแต่ละบริษัทไปเปรียบเทียบได้อย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ หลักการสำคัญภายใต้ IFRS S1 และ IFRS S2 คือ การเปิดเผยโอกาสและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน และ climate change ที่อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญ (material) ต่อข้อมูลทางการเงินของบริษัท ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและต้นทุนของเงินทุน ทั้งในระยะสั้น กลาง ยาว โดยที่บริษัทต้องระบุงบการเงินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลภายใต้ IFRS S1 และ IFRS S2 ด้วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลเห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนกับสถานะทางการเงินของบริษัทได้อย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของบริษัทในการรับมือกับโอกาสและความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยด้านความยั่งยืนที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไร การแข่งขัน และความอยู่รอดของบริษัทได้ดีกว่ารูปแบบการรายงานข้อมูลของบริษัทในปัจจุบัน

ดังนั้น มาตรฐาน IFRS S1 และ IFRS S2 จะส่งผลให้ **1.นักวิเคราะห์การลงทุน** มีข้อมูลที่จะช่วยในการประเมินและจัดทำบทวิเคราะห์หลักทรัพย์ได้อย่างครอบคลุม มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนของผู้ลงทุนมากยิ่งขึ้น และ **2.ผู้จัดการกองทุน** มีข้อมูลประกอบการพิจารณาการบริหารจัดการความเสี่ยงของพอร์ตการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อผลตอบแทนจากการลงทุนที่ดีที่สุดสำหรับผู้ลงทุนในระยะยาวต่อไป

แนวทางการนำ IFRS S1 และ IFRS S2 ไปใช้ในแต่ละประเทศ

แม้ ISSB จะประกาศให้เริ่มใช้ IFRS S1 และ IFRS S2 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 เป็นต้นไป แต่กำหนดการบังคับใช้ในแต่ละประเทศอาจแตกต่างกันได้ โดย IOSCO ให้ ก.ล.ต. แต่ละประเทศพิจารณาแนวทางการนำมาตรฐานดังกล่าวไปบังคับใช้โดยคำนึงถึงบริบทของประเทศนั้น ๆ² อย่างไรก็ตาม ISSB ยังคงผลักดันให้มี ‘Assurance Standards’ ภายในสิ้นปี 2567 เพื่อให้มีมาตรฐานสากลในการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนของบริษัท สร้างความโปร่งใส และเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนร่วมในตลาดทุนที่จะใช้ข้อมูลดังกล่าวต่อไป³

² ภายใต้ 3 หลักการที่สำคัญ ได้แก่ ‘Interoperability’ ‘Proportionality’ และ ‘Flexibility’ กล่าวคือ หลักเกณฑ์รองรับภายในประเทศจะต้องเทียบเคียง IFRS S1 และ IFRS S2 โดยที่แต่ละประเทศสามารถกำหนดขอบเขตการบังคับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเองได้ เช่น อาจพิจารณาเริ่มจากบริษัทจดทะเบียนขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพก่อน เป็นต้น นอกจากนี้ แต่ละประเทศสามารถพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องและขยายระยะเวลาการเปิดเผยข้อมูลบางส่วนได้ (transition relief) อาทิ การพิจารณาขยายระยะเวลาการเปิดเผยข้อมูลการปล่อย GHG scope 3 ที่ต้องใช้ทักษะในการเก็บข้อมูลนั้นออกไปมากกว่า 1 ปี เพื่อให้บริษัทมีระยะเวลาเตรียมความพร้อมและพัฒนาทักษะที่จำเป็น [ที่มา ถ้อยแถลงของ Mr. Jean-Paul Servais, Chair IOSCO Board เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2566 ([Keynote Eurofi 2023 Stockholm.pdf \(fsma.be\)](#))]

³ ที่มา [IOSCO sets out key considerations to promote an effective global assurance framework for sustainability-related corporate reporting](#)

นอกจากนี้ ISSB อยู่ระหว่างการจัดทำ ‘Adoption Guide’ เพื่อช่วยให้แต่ละประเทศในการออกหลักเกณฑ์รองรับ IFRS S1 และ IFRS S2 โดยจะร่วมกับ IOSCO ในการเสริมสร้างขีดความสามารถ (capacity building) ของบริษัท ในการปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าวด้วย⁴

อนาคตประเทศไทย

“ตลาดทุนไทย” เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและประเทศสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การเปิดเผย ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนของบริษัทตาม IFRS S1 และ IFRS S2 จะเป็นประโยชน์อย่างมากและเป็นตัวช่วย อันทรงพลังสำหรับผู้มีส่วนร่วมในตลาดทุน โดยเมื่อบริษัทพร้อมที่จะปฏิบัติตามกติกาใหม่นี้แล้ว ผู้ประกอบธุรกิจตัวกลาง ก็ต้องพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงนี้เช่นกัน

ก.ล.ต. จึงได้ออกคู่มือเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการและเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ สภาพภูมิอากาศสำหรับผู้ประกอบธุรกิจจัดการลงทุน ที่สอดคล้องกับกรอบคำแนะนำของ TCFD ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของ IFRS S1 และ IFRS S2 รวมทั้งได้สนับสนุน CFA Institute ในการจัดทำ Guidance For Integrating ESG Information into Equity Analysis and Research Reports⁵ เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจตัวกลางมีแนวปฏิบัติที่ดีในการ ผนวกปัจจัยด้าน ESG และ climate change ในการวิเคราะห์หลักทรัพย์และบริหารจัดการลงทุน

ดังนั้น นักวิเคราะห์การลงทุนและผู้จัดการกองทุนจึงควร ‘ตื่นตัว’ โดยเริ่มทำความเข้าใจกับการผนวกความเสี่ยงและ โอกาสที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน รวมถึง climate change เข้าไปในการวิเคราะห์หลักทรัพย์และบริหารจัดการลงทุน ตามแนวปฏิบัติที่ดีในคู่มือข้างต้นเพื่อเรียนรู้และเข้าใจกระบวนการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งวางแผนการดำเนินการในอนาคต เพื่อพัฒนากระบวนการดังกล่าวให้ดียิ่งขึ้น **พร้อมที่จะก้าวให้ทันกับกติกาใหม่ของสากลที่จะเป็นประโยชน์ต่อ การดำเนินธุรกิจในอนาคตต่อไป**

⁴ ที่มา [IFRS - Cover note: Adoption Guide overview](#)

⁵ ผู้สนใจสามารถศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคู่มือเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการและเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ สำหรับผู้ประกอบธุรกิจจัดการลงทุน (คู่มือฯ) และเทปบันทึกการจัดอบรมคู่มือฯ ได้ที่ [Thai Climate-related Risk Management for Asset Managers \(sec.or.th\)](#) และ [Guidance For Integrating ESG Information into Equity Analysis and Research Reports](#) ได้ผ่านเว็บไซต์ของ CFA Institute และ ก.ล.ต.